

Särskild satsning på förebyggande arbete riktat mot barn och unga.

Kommunfullmäktige i budget för 2016 avsatt en miljon kronor till socialnämnden för att stärka det förebyggande arbetet för barn och unga. För att de beviljade medlen ska få avsedd effekt har en genomgång av aktuell statistik och det aktuella kunskapsläget gjorts, när det gäller verksamma metoder för att höja åldern för alkoholdebuten och minska narkotikaanvändning bland tonåringar.

Alkohol är det vanligaste berusningsmedlet bland tonåringar. Rökning och regelbundet alkoholintag har ett starkt samband med användning av cannabis. Det aktuella kunskapsläget kring verksamma metoder förordar i första hand interventioner som riktar sig till tonårsföräldrar och i andra hand saklig information till tonåringar.

Tonåringars drogvanor

64 procent av de gymnasieelever som rökte regelbundet hade testat cannabis. Bland dem som inte rökte vanlig tobak hade fyra procent testat cannabis. (Folkhälsoinstitutet och Länsstyrelsen i Skåne, 2011)

Bland 9:e klassare i Värmdö (Stockholmsenkäten 2014) uppgav:

- 47 procent att de drack alkohol,
- 16 procent att de varit berusade någon gång under de senaste fyra veckorna,
- 11 procent att de någon gång använt narkotika och
- 3 procent att de använt narkotika någon gång under den senaste fyra veckorsperioden.

93 procent av dem som använt narkotika uppgav att de använt cannabis (Stockholmsenkäten 2014). Endast två procent av dem som använde cannabis regelbundet uppgav att de inte dricker alkohol. Alkoholkonsumtionen är genomgående högre bland dem som röker cannabis än bland dem som inte gör det och de som använder cannabis ofta dricker betydligt mer än andra ungdomar (H Leifman 2014).

Aktuell forskning kring förebyggande insatser

Amerikansk forskning visar att det är fyra gånger så vanligt att den som börjar dricka vid 14 års ålder blir alkoholberoende än den som börjar dricka vid 20 års. För varje år som alkoholdebuten skjuts upp minskar risken att bli beroende med 14 procent (K Sundell 2008).

Det bästa sättet att minska tonåringars alkohol och narkotikakonsumtion är att begränsa tillgängligheten (T Babor 2008). För att detta ska bli möjligt är det viktigt att föräldrar intar en restriktiv attityd till tonåringars drickande och användning av alkohol samt att de inte bjuder sina tonåringar på alkohol (N Koutakis 2011).

Föräldrainvolvering bidrar till att skjuta upp alkoholdebuten, men för att det ska vara verksamt krävs upprepning av den intervention som ges till föräldrar. Undervisning till elever om alkohol och narkotika kan bidra till att öka kunskapen och förändra tonåringarnas

attityder. Dock leder sådan undervisning inte till minskad användning av alkohol och narkotika bland tonåringar (T Babor 2008).

Skrämselpropaganda och moraliserande omdömen har ingen effekt. Forskning har visat att detta tvärtom, hos en del elever, kan väcka nyfikenhet att prova. (Washington D.C; Drug Strategies, 1999).

Tidig upptäckt av och intervention mot användning av alkohol bland tonåringar är en viktig del av det förebyggande arbetet för att förhindra missbruk och beroende (T Babor 2008). Det finns bedömningsinstrument för att snabbt och identifiera personer med riskfylld eller skadlig alkoholkonsumtion och drogrelaterade (T Babor). För tonåringar med denna typ av problem rekommenderas i första hand interventioner som involverar den unges familj (Socialstyrelsen 2011).

Nuläge

Våren 2015 gjordes en stor utbildningsinsats om åtta tillfällen för Nattvandrarerna i Värmdö. Syftet var dels att hjälpa dem rekrytera nya nattvandrarvärdar och även att förmedla viktig kunskap viktig till dem som deltar i nattvandringarna. De fick ett relativt stort antal nya värdar och har haft högt föräldradeltagande på sina vandringar under hösten.

I samband med Nattvandrarernas Öppna Hus i dec, bestämdes att Värmdö Polarna ska erbjuda dem utbildning i HLR (Hjärt- och lungräddning) under 2016. Vi kommer också att fortsätta som tidigare med en tät dialog och vara dem behjälpliga så att de kan fortsätta sitt betydelsefulla arbete. Tanken är att de droginformatörer vi hoppas kunna utbilda under året ska erbjuda Nattvandrarerna fördjupade kunskaper.

Diskussion har inletts med avdelningschefen för skolan om möjligheten att gemensamt bedriva förebyggande arbete tillsammans med grund- och gymnasieskolornas rektorer. Exempel på förebyggande arbete som vi gärna genomför med skolan är Effekt, ett förebyggande program som genom att ge föräldrar kunskap om hur de ska kommunicera med sina barn kan minska drickandet och användandet av droger, rökinformatörer och brottsförebyggande interventioner.

Det finns olika typer av bedömningsinstrument när det gäller att identifiera riskbruk. I nuläget använder sig Ungdomsmottagningen av Audit för ungdomar över 18 år. IFO myndighet använde sig av olika typer av bedömningsinstrument i sitt utredningsarbete.

Utförande

För att få bästa effekt av insatta medel och med hänvisning till ovan redovisade kunskaper om vad som är verksamt förebyggande arbete föreslår vi följande insatser under året:

- Utbildning för ungdomskonsulenter Värmdö Polarna och Mini Polare till rökinformatörer.
- Utbildning av ungdomskonsulenter i Effekt.
- Under en försöksperiod om ett år utöka kommunens bemanning av specialistutbildad socionom vid Mini Maria (som drivs tillsammans med landstinget) med 20 timmar per vecka, för att bedöma hur stor efterfrågan på insatserna är och utvärdera effekten av

större tillgänglighet. Vi vill kunna erbjuda, tidiga, evidensbaserade interventioner och behandlingar riktat till ungdomar som har en hög konsumtion av alkohol och som använder droger. Den unges familj har stor betydelse för att förhindra riskbruk av alkohol och användning av droger. Ett effektivt föräldrastöd enligt nutida evidens är därför av största vikt att kunna erbjuda.

- Utbildning via droginformatör, av befintlig personal inom IFO, såväl hos utföraren som hos myndighetens socialsekreterare som träffar unga och deras föräldrar, samt information till skol- och fritidspersonal, föräldrar till tonåringar och behov även till olika föreningsledare.
- Utbildning av nyckelpersoner inom IFO för att med hjälp av diagnosinstrument i ett tidigt skede kunna upptäcka alkohol-och droganvändning hos ungdomar som besöker dem, Audit och Dudit.

Kostnader

Utbildningskostnader

Audit, Dudit, Effekt, droginformatörsutbildning	205 tkr
---	---------

Projektkostnader

Droginformatör	300 tkr
----------------	---------

Utökning socionom på Mini Maria	300 tkr
---------------------------------	---------

Uppföljning och utvärdering av satsningen	50 tkr
---	--------

Utökat antal fältpass för Värmdö Polarna + Mini Polarna	145 tkr
---	---------